

ТАРМЛАДЖИ

ХУМОРИСТИЧНО-САТИРИЧАН ЛИСТ.

Број 9.

У Новом Саду, 1. септембра 1907.

Год. 1.

НОВИ „ПРОСВЕТИТЕЉ“

У
И
Б
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

СТАР-МЛАДИМ БОСАНЦИМА.

Ој Босанче стари,
Ој Босанче млади,
Сви отвор'те очи,
Паз'те шта се ради!

Сложите се рађе,
А оставте свађе,
И задајте вере —
Душман нек' се ждере.

Нек' га језа хвата,
Што брат љуби брата,
Трољетница м'ри —
Што вам зора зори.

Еј, жалосна Босно,
Наше срце зебе,
Кад видимо гује,
Што с' легу у тебе.

Ој Босанче стари.
Ој Босанче млади,
Сви отвор'те очи,
Паз'те шта се ради!

Стармали.

Са опсенарског збора.

(Од нашег нарученог извештача.)

Због три »М«, који су хтели да се одуларе, одржан је збор у Руми, уз велико саучешће земунских Шваба, ново-садских кошутаваца, вуковарских куеноваца и других радикала из свију пет делова света. Нарочито их је много било из *Тунгузије*.

Прву реч је узео »историјски нож«. Жали се на браду радикалне странке, како не ће да му чисти ципеле.

Збор је сав **запањен**.

Једногласно решава да се брада и на даље бира за фуришицу »историјског ножа«. И да она има ножу не само ципеле да чисти, него и судове да пере.

Брада се испрва бајаги устеже, али услед опште »навале« на њу . . . прима кукавна ту **почаст** и брише браду.

Јаша Сомић јавља, да ће престати издавати »Заставу« и издаваће одсада само

»*Српски Народ*«. Каже, да му се та издаја куд и камо боље рентира.

Збор га поздравља са »*Éljen Kossuth!*« Радикалске бабетине и маме гуше се у сузама радосницама. Таст Јаковљев се преврће у гробу.

Један »из народа« пита, је ли истина да је »стрина« поклизнула, да се сад продаје Мађарима. Пита, шта значи оно на челу стринине кецеље »стаје за Угарску 32 К.« Је су ли то 32 круне или 32 хиљаде круна!

Збор прекида упадача са:

»То **00н** зна најбоље!«

00н одговора, да је то редакцијона тајна, која се не одаје.

Збор га опет поздравља громко са: *Éljen Kossuth!* Један радикаљац из народа »пукне« — не зна се чиме.

Никола Ђурђевић Куеновски говори о програму на папиру и каже, како је окренуо ружан ветар »маџарац« те због тога је окренута народна опаклија »Застава«. Уверава, да се у заветрини сасвим добро осећају. Хвали сремске планине, а нарочито Голеш планину. Јавља пријатну вест, да је српски народ изгубио патријарха Бранковића, али је за то добио »новог« Бранковића.

Збор му кличе: Слава Старчевићу!

Узима реч један иришки Лисац. Говори о јаслама, хвали увоз зоби из Србије, а и извоз сена из Будимпеште. Чита Јашино дело о »Узроцима злочина«. Препоручује народу српске добротворе Кошута и Фућека.

Неко плуну.

Председник умољава присутне, да говорника плувањем не прекидају.

Говори поп *Магараш*. Он прича о магарцима. Захтева, да »Застава« излази на мађарском језику — и латиницом. Препоручује народу да пристане, да се удов поп може поново женити са **две до три** попадије.

Професор Недељковић је говорио о култури и ножу. Истиче најновије радикалско културно дело са манастирском штампаријом, а хвали и Радованов проналазак за народ »Ракију без казана!«, о Змају и »свој своме« и т. д.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

WWW.UNILIB.RS

Herr Babics је говорио о сремским Швабама, о «автономији и буци». Хвали модерну хајлучију као индустрију радикалне странке, која леп приход «доноси».

Др. Кожодеровић-Сремски говори о народним дерикожама, препоручује организацију у којој би било што је «С. Сион» рекао: »и убица и лопова најординарније сорте«. Спомиње бакоњску шуму и манастирску штампарију. Показује најновији проналазак »клопова најординарније сорте«, неку справу за обијање касе. Тражи за свој говор 10 хиљада круна предујма.

Збор једногласно решава, да »тумач« обије и касе народних фондова и да тури руку, па да захвати колико може.

Др. Дџме протестује против тога. Напомиње мађарску пословицу, која вели: »А hol én vagyok, más nem lör!« (Где сам ја, ту други не краде!) Наставља и доказује, »Куд се дева Немањино благо!« Жали се на Словене као лењ народ. Нарочито Румуне, за које вели, да су досада свега једну парницу покренули. Тражи још 16 хиљада круна предујма да доведе парницу манастира Ходоша у оно стање, као што је стајала пре, но што је он покренуо.

Збор решава једногласно, да се за не знање и тупоглавошћу Мушицког једногласно осуди *Др. Полит* и у »Застави« бењарски изгрди, а Мушицком изда поново 16 хиљада круна.

Један Продановић-Мукшашки из Сентомаша, држи говор о пасивном хришћанству. Истиче важност »антиалкохолног збора у Сентомашу«, који је показао лепу слогу а још лепши успех, каже, док су једни говорили о алкохолу, други сугашили, тако, да је до зоре потрошено 20 буради пива, два акова вина и 14 акова ракије. Пошто се тако повољан успех показао, а и лепа слога, предлаже, да би сличних зборових требало чешће приређивати. Сентомашки гостионичар се обвезује, од сваког збора приложити 50 круна за радикалску касу »Помрчина« и докупити по 10 акција друштва »Страда«.

Др. Чувај се пушке у кратко износи радикалски економни програм. Истиче радикалско старање за народ и препоручује

радикалском народу шипак као врло лековиту и снажну храну.

Др. Чувај нос због »сос« у »кратком« али шупљем говору, истиче важност кишобрана у личким црквама, које прокисавају. Доказује, да помоћу тих кишобрана сабор може уштедети силних хиљада. Подноси молбу новосадских **вирилаца**, који су изгласали за јеврејску синагогу 20.000 круна као доказ, да се они за цркви старају — и да их самосталци неоправдано клеветају. Јер вођа радикалски се стара чак и за чивутске цркве, а не личке. Истиче заслуге коштувачких Јевреја у погледу Берзевизијевог предлога.

Збор једногласно решава, да сви Срби Новосађани путем порезе, којом новосадско звање »уме« да рукује — плаћају порез за синагогу.

Једна шица Кос (која у месту краткот кљуна, има подужи нос — а зову је »Плачевни Маћаш«.) плаче и смеје се т. ј. гласно плаче а у себи се смеје. Пљусак суза му полива перје, које »пушта фарбу«. Спомиње сунце, месец, Косово и своје менице у Еремићевој каси — узгред се куне на чистоту записника меленачке општине. Моли збор, и ако он пати од реуматизма, да га као Меленчана у Меленце не шиље, јер вели, ако га Карловци и манастирска бања: »тискара« не излече од Еремићевих вексала, он другог лека не зна. Уверава, да би он ту, у том »карловачком блату« нашао сигурне помоћи.

Збор га благосиља једногласно — изумимајући што неко викну »мотку!« (Ваљда човек мисли, да би га требало мотком благословити.) Решено је, да остане у *Карловачким Варима* и употребљује **што чешће купке** — од чивутских фабриката.

Напослетку изводи Јаков два радикалска народна магарца, који се испрегли из народних таљиге и хоће да се најме и упрегну у владине каруце. Доказује, да је то због њихиве мршавости неопходно потребно било — привезати их за мало богатије јасле. Магарци укратко њачу: И-а-а! И-а-а! — а збор то понавља.

За тим је брада узела »историјски нож« под пазуху и пошла на банкет.

Неко безобразно паорско момче се нашалило и подвикнуло:

»Хе, гаџо, водиш шару!«

Пошто су сви плунули један другом у лице, усвојена је резолуција:

»Измеђарење и даље«.

Збор се разишао у најбољем реду, са свим уређен, уз родољубиве српске песме: »Неј игази betyár, nem kerül az kézre mingyár!« (Права бећарина не пада одмах шака) и радикалске корачнице: »Száz szamár egy sorban . . .«

Чешагија.

БОСАНЧИЦЕ.

Рај на земљи. Босанска влада оснива друштво противу моде. Тако суњени културтрегери жандарми у Кацојевцу (зворничком котару) терали четири младића у адамском костиму.

Официјал Мажара,
И још петнаест стражара,
И комесар Милашин —
Који лаже на аршин
Еджембега напали
Заставу му украли.
Бањалучки јунаци
Зову их: глупаци!

— Са Кадине воде стижу силне тужбе противу жандарског Вакмајстоја Турхана. Богме тај Турхан би добро било да причиву свој Тур-хан.

ДРАСТИЧНО.

— Је ли дејствовало средство за чишћење...

— Јесте господине, докторе, два пут.

— Шта врага, свега два пут?

— Да, једанпут од осам до једног сата, пре подне, и један пут од два до седам, после подне.

И ОН ИМА МУКУ.

Неку муку осећа
У животу свако;
Па ни Станку терзији —
Није боме лако.

Он то неће да каже
Ал' му срце знаде;
Кад узима женама —
Меру за либаде!

Г. Мил.

Адалв Ацивезул.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Откривен ратни план.

— Пст, пст! Само ћу теби рећи, али под печатом ћутања.

— Шта је? Зар си дознао?

— За добре новце можеш од њега све до знати. Послао сам му под црвеним печатом мало предујма и он ми журно посла на увид њихов ратни план. Знаш Франк не зна, како ће се то све свршити, па хоће унапред да што год ћари. Вели, да је недавно добио од шефа под зеленим печатом најнужнија упутства. — Ево како ствар стоји. У ратном савету седи Векерле, Кошут и Ракоцај. Генерали су Франк и Томић. На десном крилу пешачке војске стоји из почасте Новак, а на левом Елеговић. Врховни заповедници морине јесу Затлука и Миладиновић. Побринули су се и за војне духовнике, а то су Јовановић и Томац (злу не треба). Службени је језик за највише часништво мађарски, а за момчадију „хорвацко-влашки“. — Франкова војска прелази преко Драве у Међумурје, па онда у Барању и преко Дунава у Бачку. Радикалска војска прелази Дунав код Земун, пролази Банат, прелази Тису и код Бечеја се састају обе војске. Маневр ће се одржати под Аладаром Балафијем. Вежбаће се највише у брзом маршу и низ ватру и низ воду. Флота ће се спустити Савом и у обедској бари чекати да започне бој. Екселенција Ракоцај пазиће да битка не започне на „дуги дан“ или „јон кипур“ — тај велики јесењи јеврејски празник. Борба ће се свршити до првог „шабеса“. На маневру ће Франк добро пазити има ли који „ганеф“ и тај ће се искључити па ма био и сам Абјанић. Цвибак ће бити строго „кошер“, — неће бити у њему свињске масти. На колајне смеју зрикати само они, који сачињавају радикалско-франковачку »мешпохе«, а то су Коби и Кобикина (Јаковљева) деца. Франкова су деца искључена, што и радикале зову „влахи“, а то је по § 103. реглемана кажњиво. Ако та удружена војска победи свог највећег непријатеља — сербско — кробат коалицију, онда ће српски народ послати Јакову свилен гајтан који је давно заслужио.

У БЕОГРАДСКОМ МУЗЕУМУ.

Послужитељ: А ова мумија је овде стара пет хиљада година.

Посетилац: Боже, како време пролази!

Жеља једног дротара.

Дротар: Да сам ја тако богат као Ротшилд — не бих ни један лонац испод 3 круне увезао.

КРАТКЕ АЛИ СЛАТКЕ ВЕСТИ.

Саопштава их: Биберовић.

— Наследници Стерије Поповића тужили су »Заставу«, велику и малу, ради присвајања Стеријине књижевне својине »Лажа и паралажа«.

— Ове године ће и опет родна година бити за печурке и календаре. Издавачи су створили трест. Друштво »Страд« није хтело да ступи у савез. Они ће своје календаре и ове године продавати на киле.

— Уредник календара »Гњаватора« тужио је друштво »Страд«, како оно сме издавати гњаваторски календар, кад је тоњегова својина. Иначе прети читаоцима, да ће их и ове године прогнавати т. ј. ако подај Боже когод календар поручи и не дај Боже нико не поручи. Издавач обећава, да ће лично сваком купцу календара чешати табане, да се смеју.

— Једна госпођица се бацила у политику и боји се да услед Јаковљевог завађања српског народа за Голеш планину не освоје српску Атину Турци. Нарочито јој је страх због »многоженства«.

— Новосадско варошко представништво је закључило да подигне зајам ма и скупљи од пештанског трамвајског друштва. Наши радикалски трамвајци су разуме се, мало јаче нагињали трамвају.

— Отац Руварац је сањао, да га је ујео Пишпек Габор. Кад се пробудио а он је на том месту дао себи исећи и испећи месо, ради сигурности.

— Неко је страшно љубопитан, шта би Јаков Сомић радио, кад би мађарска влада прогласила наше цркве за комуналне.

— Један радикал је предложио, да се у петковачи »Заставиној« отштампа говор пасивног хришћана др Продановића, који је држао у Сентомашу против алкохола, али уз примедбу, да тога дана не уђе оглас Радованов »Ко хоће ракије без казана«.

— Врежа је ове године тако зелена, као чланци пакрачког »Народног прасета«.

— Загребачки ђубретари су држали ових дана годишњу редовну скупштину. Председник је у кратком говору нагласпо, како је до сада варош увек чиста била, те да се сви ограде против оснивања неког радикалског листа у Загребу, ако су ради да немају ђубрета ванприродног мириса.

— Наша стрина »Застава« се мало размацарила... прекипело јој, па сиротица морала неки дан на мађарском језику да донесе уводни чланак! Сирота стрина, шта је дочекала под своју старост. Тешко ногама...

ПОСЛЕ ПОВРАТКА ИЗ БАЊЕ.

Муж, Чива, (седи на једној клупи и рачуна): моја жена је тешка 80 кила; сваке године путује у Карлсбад и враћа се са 8 кила лакша; за десет година ћу се опростити ње. Сасвим ће је нестати.

Из автономне хладовине.

I.

I. *Странац*: Каково је то трчкање по тој карловачкој пијаци? Ено, ено, тамо преко, видите ли, како петорица младих људи прате једног господина?

II. *Странац*: Видим. Данас школски савет поставља наставнике у автономним школама. То су кандидати.

I *Странац*: И подносе усмено најважнији докуменат... о чврстоћи... Сад разумем.

II. *Странац*: На остале се прилоге уз молбу и тако не гледа. За напредак школе тај је најважнији. Жалосно!

II.

Богдан: Како је колега?

Милан: Сасвим добро. До сада нисам ништа радио, па сам постао члан школског савета, а од сада нећу ни завирити у школу, па ћу ваљда друге перијоде постати и ја какви школски референт.

III.

Перо: Зашто је школски савет спојио карловачку и пакрачку учитељску школу?

Ђорђе: Зато, да се деца упознаду и заволе. Ако још кадгод дође Ројчева новела на тапет, онда ће и најмлађи Срби учитељи добити повишицу; биће сви ожењени.

IV.

Миша: Зашто саборски одбор даје и богаташ нашим поповима припомоћ за лечење.

Миша: Зато, да и у будуће буду болесни за цркву, кад страначки интереси то :ахтевају.

V.

Влада: Да ли ће саборски одбор плаћати и пишање господина Гаврила?

Божа: Хоће, јер ће и тако касније зарадити од њега на »бријању«.

VI.

Јоца I. Шта мислиш, да ли ће митрополијски црквени Савет имати много посла.

Јоца II. На жалост неће. Бракоразводне парнице биће све одобрене, јер су

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

скоро све радикалске, а истраге против попова биће укинуте, јер су опет — наше. — Слаба корист овога пута.

Јоца I. Зар ниједан самосталац не тражи развод брака?

Јоца II. Ниједан.

Јоца I. Но сада ћу те изненадити. Прота Сава тужи свог капелана, што с крстом у руци — пред црквом држи проповеди.

Јоца II. То не можемо дозволити да га толики народ слуша. Истрага и брашвара за време избора.

Јоца I. Закључено; потписујем.

Јоца II. То је pamетан предлог. Зар не?

VII.

Миливоје: Не заборави у црквеном Савету изнети предлог, да се радикалском свештенству забрани сеоба у Америку. У Срему има врло мало наших свештеника, а парохија — добрих парохија са сесијом све више.

Шандор: Учинићемо нешто и у том погледу. Ко зажели од наших у Америку, добиће путни трошак — да е тим остане овде. То је најпаметније, а фондови ће и то још моћи издржати.

Миливоје: Додати се може и то, да за такве наше људе трну све последице дисциплинарних правила.

Шандор: Не бриви се; те је и тако туциндан све угасио — све и оне гробљанске — или ког другог освешеног места. На пр, новосадски случај у гостионици код „тртице“.

Миливоје: Знам, ал' њега пишпек Габор неће да прими у своју дијецезу.

VIII.

Јаша: Саветовао сам нашим из шире Угарске да ове године моле дозволу од министра, да само једанпут — о благодаренију на свршетку школске године — смеју држати у цркви проповед на мађарском језику.

Коста: Јесу ли те послушали?

Јаша: Сви до једнога потписаше молбу без поговора.

Коста: Министар ће им благонаклоно изаћи на сусрет.

Јаша: Разуме се. Чим стигне одговор, поднећемо другу молбу, да се до године и у почетку школе сме држати мађарска проповед у цркви.

Коста: И тако сваке године по једна мађарска проповед више. То је напредак.

Јаша: Учинићу свом пароду све — што могу.

Коста: Историја ће те за то дуго спомњати.

ЛИСТАК.

НА УМОРУ...

Искашљао сам се добро на сокаку и увукао у се приличну порцију чиста ваздуха. На улазу у двориште добро избрисах ноге, да ни трунка прашине не унесем унутра. Полако отворих врата на предсобљу. Мислио сам да ћу поред лекара ја сам бити. Преварио сам се. Затекао сам неколико дечака у предсобљу.

— Шта је децо? Шта ви тражите овде?

— Молим, ми смо из „фабрике, што прави калуђере“. Побегли смо оданде, јер нам „коље на изнемогоста од поста и тело се измени од силна зејтина“. Дошли смо овамо да молимо препоруку за који манастир. Волели би сви да будемо искушеници у Ходошу. Обећајемо да ћемо покрасти сав есцајг од скупоценога метала, а ми старији уздамо се да ни рипиде после нас неће остати, а камо ли она мала кандоица. Све ћемо учинити, само да добијемо место у даљској радикалској школи. —

— Децо моја, сад томе није време. Код болесника ће скоро наступити криза и лечници вас не ће пустити к њему. Дођите други пут. Уверавам вас да ће вам свима ићи на руку у сваком погледу, чим чује ваша обећања.

Деца ме послушаше и одоше. Упутих се болесниковој соби. У то изађе наш побожни Dr. Живко.

— Но докторе, како је болеснику?

— Болест силно напредује. Уздам се само у Бога и своје крсно име. Криза ће наступити против мога знања пре времена, за то сам те и позвао. *Катар брапкијалис* је нешто попустио, ал сад прети опасност да ће наступити *делиријум коалицијонис*. Онај га катар мучио десет година и цинцари, који ту болест кратко зову: „*георгијадис*“ мишљаху, да ће јој наш

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

премили болесник подлећи. Но гле! Та дуга болест нагло попусти и сад се јављају симптоми оне грозоте.

— Ји мислим да се та друга болест јавила само за то, што је она прва тако нагло попустила.

— Па наравно. Ал то није још све. Ова је друга болест силно комплицирана; свакога се дана јавља три пут грозница тако звана *фебрис векерлеана*, — па онда после грознице долази свраб оне рјане на челу тако звана *инфламација албершијана*.

— Какве рјане?

— Та знаш, министар је био врло усхићен оном предајом вероисповедних школа, па је тако жестоко пољубио нашег вођу у чело, да је остала мала греботина, која се почела развијати у праву рјану, чим је до ушију вођиних допро јак Српчади за материњим језиком.

-- А знам. Зар је толко осетљив наш вођа?

— Да, да, врло осетљив, чим се сад спомене што српско, он се одмах стресе.

— Идем да га видим.

— Добро је. Буди унутри. Ја ћу спремити све што ми треба за операцију.

— Какву операцију?

— Опазио сам да му се поред осталог зла почео правити камен тако зване *дисхармоније кроацијонис*.

— Је ли тај камен у срцу?

— Да.

— Ах, онда га немој дирати. Тај му је камен у срцу потребан за живот.

— Чујеш, право ти велиш. Хајд иди унутра и буди, док се ја не вратим.

Унићох болеснику са оним страхом, с кавким се иде на губилиште. Болесник блед и надувен лежи на црвеном јастуку и белом чаршаву, покривен зеленим јорганом. Зеленим ради очију. Избуљио очи у јорган и тешко дише. Ђути. Не позна ме. Приближих се столу. На њему лежи неколико недовршених писама. Да прекратим време, почех читати та писма. Једно гласи: »Мили мој Светиславе. Пре ћу полупати Лисавцу оне лепе зубе, него ли да он постане бележник у Шиду. Не брини се. Кресојевићеву браду држим ја у својим рукама. Ни мрднути не сме. Ако се Рокнић буде противио, знај да ћу му ја исправити леђа. Миливој је још зелен, а Вачић има само једну ногу здраву и ту треба да чува..... Узех друго

писмо: „Пречасни господине! Начело: раздели, па владај, држи Аустрију талке године, зар оно није кадро да одржи и нашу странку. У оним селима око Ђакова, где сте започели пропаганду, настојте да задобијете или попове или учитеље. Боље учитеље, јер је њима теже, па лакше верују. И учитеља и попа у једном селу не вуците у странку, јер сте још невешти да управљате с обадвома. Сваки хоће да се истакне. Мора се онда много обећавати. Оволико на брзу руку. Пођите и даље према Драви. — Што је Сава у Пакрацу, а Божа у Вршцу, то ћете бити Ви ил у Митровици ил Земуну..... Ни то друго писмо није још довршено. Нагнух се над треће: Драги Славко. Искрено ти кажем да ми је Бенин милији од оне лутке — Дамјана. Бенин има основе за радикала. Дамјан ми досади ове зиме. Чим дође у Пазову, он на телефон; је су ли већ потврђени закључци? Шта сам му знао рећи. Јесу, па квит. Мора се то лагати. Радикална странка не живи по поп Савиној моралци. —

Све је у реду, само да нисам болестан. Мица неће ништа да пише; неће да ми помогне. Каже *доста* је написала. Много ми посла задају они из наше нове жупаније.....

— Ха, ха, будала. Ух зашто баш сад умре?...

— Чим болесник поче бунцати; ја побегох од стола и стадох му чело главе. Јао, ал је то страшно.

— Еј, газда, газда. Звоно, Сабор, Даљ, мат... ух, ух, Поповић — (кад то име спомену онда тако зашкрипи зубима, да ми се сва кожа нажежила) —

— Заставо, Заставо, шта ћеш? Умро је. Ух,..... а јао... задречлуција!

Сиромах, ваљда је хтео рећи задарска и речка резолуција. Но тај зна у кратко.

— Новак. Какви Новак? Штребер. Ха, хаа — чекај с Јоцом. Добићеш рибе из Даља. Ух, крезуби Никола — и он, ко његов Васо. Бррр. Ајао, ајао, Децо, не плачите. Боле ме. Пробада ме. Јао, муке моје. Децо, стишајте се. Смете ви говорити српски код куће у свима собама, и у кујни, ако немате слушкиње, ... и на тавану, ... и у подруму. Мир децо.... и у башти... само полако, да вас комшија не чује. Ах, школа... Сац је права школа... држава помаже... нема више регрезције четвртком по једно јажце... Децо, молим вас, не плачите... а јаој..... о Сатано, што ми не даш здравља још само

мало. Не бој се. Моја душа не треба никоме.
...теби...теби...

— Чико, умирите се.

— Ко је ту? Кога има код мене?

— Ја сам чико, радикалско мезимче.

— Ко је назимче? Зар ја још и свинче, што вас без боја, без капи крви предадох?

— Чико, ви не чујете добро.

— Шта је обр'о? Кукуруз? Гавро... шипак. Не сме он без мене. Не сме!

— Не бојте се и неће док Вас не пита.

— Шта? (сад страшно зашкрипи зубима)

Полита? Ух... да ми је њему пустити крв и послати га Миши пред собом. Сатано... снаге... душу моју... и Славкову узми... и тако је осрамотио свог оца... узми и Божињу... и Мишину... само мени још мало здравља...

— Еј, јаднице, жалосна ти мајка (рекох тихо.)

— Не бојим се ја Јаока. Ја ћу иза бусије... онога, што пише и руски и француски и енглески... онога, што је смео бранити српску школу... онога, што је смео говорити за материнску реч... ух, ух... а јао... Помозите ми ви луде,.... ви попови, што ете оставили цркву... и ви учитељи, што не марите за школу... сви... ја сам заслужио... лаг'о сам вам, вар'о вас... обећавао... ха, ха и оговар'о... сви сте ме слепо слушали... хвала... издајнице другога Косова... сарадници... још сад помозите... он не сме остати иза мене...

Умирите се, биће вам лакше чика Јашо.

Ко је наш'о.. Мој план неко наш'о? Мој план... мој издајнички план да неко нађе.. Мађар сме.. а други нико.. ниједан Србин... зар он наш'о?.. и јавља мом народу... истину... њему, кога сам лажама и клеветема р'а-нио... њему открива мој план. Он, други Мишо... ух, ух... та где ми је — нож?..

Чим то рече, а ја беж из собе. Лекару рекох: не иди унутра, болест је на врхунцу — и побегосмо обадва. — Још и сад дрхћем од страха.

Јадник! на умору јел..

Одапеће... само да пре тога не осакати кога брицом...

ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА.

Једног радикалцу. Нападате нас што кон-куришемо «сиротој» удовици, која гладује и вели деци «нема рано». Није ваше писмо од радикалца прво, које сажалева удовицу која муку мучи. Ми смо ћутали — јер смо знали какву она муку мучи. Али ево казаћемо и вама утехе ваше ради. Знано нам је од пре, «немам свећу да купим о свечарима», да се то понављало и у Н. Саду, а истог дана се терале теревенке и пуцао шампањац по четир дана. Хартија не ће ником разбити главу ако се на њој и лаж напише, што рекао Живко циганин, а да ви умете читати друкчије би ви читали. Еле знајте: та сирота удовица плаћа за стан годишње 1000 круна, плаћа уредника годишње К 2800. Она својој деци, којима вели «нема рано», али само у њеном «Врачу» — купује о Божићу за 50 круна само играчке, а о врбици 4 до 5 звонцади по 5 круна комад. Нису одрпана, но у сомотском оделу ходе. А у стању је да може 10.000 круна кредитирати, као што сама признаје, иначе у кући «нема рано» живи се боље, него у икојој богаташкој кући. А држе се и по две слушкиње. Лане је на своју наслеђену кукњаву сирота удовица зарадила само на календарима «Врачевим» чистих 1200 круна — тако ми је брн сама признала, а то је приход од 100 круна месечно. Еле утешите се што се тога тиче... пер фијакер се иде у шетњу и не гладује се... док је њојзи Босне поносите, противу које «Врач» не сме беле прословити. Питајте г. Владимира Павловића из Кусића и он ће вам саопштити писмо које је добио од «Врача», кад га оно «обедише» за босанске јасле, где између осталог признаје, да су му *уста везана противу Босне*. Иначе за онога што га је напао пише другом «хуља једна зна он да су ми уста везана, за то ме и напада» — а нападачу пише «знам ја да сте Ви поштен човек». У осталом имаћете у скорим прилике, да што више из тих занимљивих писама читате. Да, да, треба вас *јаслатке* радикалце добро познавати. А ко вам је једном у душу завирио и похватао трагове — тај за сада само може да се згади и пљуне. Еле до виђења са «занимљивом преписком» о Босни и — отресању јасала — па нека она говори. Само се стршите мало и ви и оне издајце, које лажу онај кукаван српски народ у Босни, преко једног дописника Хермановог, босанског «патника» — иначе песника «Надиног».

Цена је листу: на годину К 8, на $\frac{1}{2}$ године К 4, на $\frac{1}{4}$ године К 2.

„Стармлади“ излази 1. и 16 ог сваког месеца. Рукописи се шаљу на уредништво. Претплата се шаље на администрацију „Стармладог“ у Нови Сад (Ujvidak), Хаџић-Светићева улица број. 6.

УРЕЂУЈЕ: СТАРМЛАДИ.

(Поједини број 30 пот.)

Одговорни уредник: Петар Крстоношић.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА